

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО
“ 31 ” _____ 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Глобальна безпека та конфлікти

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	29 «Міжнародні відносини» (шифр і назва)
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (шифр і назва)
освітньо-професійна програма	«Міжнародна інформаційна безпека» (шифр і назва)
спеціалізація	(шифр і назва)
вид дисципліни	обов'язкова (обов'язкова / за вибором)
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
“30” серпня 2022 р., протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: професор кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки, д.держ.упр., проф. Солових В.П.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26 ” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Людмила НОВІКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека»

Гарант освітньо-професійної програми

Людмила НОВІКОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29”серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення слухачів з концептуальними засадами глобальної безпеки та феноменом міжнародних конфліктів, у контексті забезпечення національної та міжнародної безпеки.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до ОПП.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є:

формування загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

формування спеціальних (фахових) компетентностей:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.

СК17. Здатність виявляти та аналізувати природу та специфічні особливості інформаційного тероризму.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Основна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
1-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
88 год	год.
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення даного курсу слухач повинен

РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН2. Знати та розуміти сутність та специфічні особливості інформаційного протиборства та інформаційно-психологічних операцій в міжнародних відносинах.

РН3. Знати та розуміти основи та особливості захисту національного інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки держави.

РН4. Знати та розуміти природу та специфічні особливості інформаційного тероризму.

РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН6. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН7. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

PH12. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

PH15. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

PH16. Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.

PH17. Аналізувати та оцінювати зміст та специфіку основних напрямів діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки.

PH19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

PH20. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

PH22. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, предмет та завдання курсу.

Основні проблеми міжнародної безпеки. Теоретичні підходи до сутності міжнародних конфліктів. Взаємозв'язок між національними інтересами та міжнародними конфліктами. Гносеологія виникнення напруги у міжнародних відносинах.

Тема 2. Феномен міжнародного конфлікту у світовій політиці.

Міжнародні конфлікти в системі сучасних міжнародних відносин. Проблема наукового визначення міжнародного конфлікту. Суб'єкти міжнародного конфлікту. Характерні особливості міжнародного конфлікту. Міжнародна криза як специфічна форма міжнародного конфлікту. Зв'язок насилля та міжнародного конфлікту.

Тема 3. Типологізація, функції та методи дослідження міжнародних конфліктів.

Класифікація міжнародних конфліктів. Основні типи міжнародних конфліктів. Вплив особливостей структури біполярної системи міжнародних відносин на появу окремих типів міжнародних конфліктів. Вплив особливостей структури постбіполярної системи міжнародних відносин на появу окремих типів міжнародних конфліктів. Конструктивні та деструктивні функції міжнародних конфліктів.

Тема 4. Структура і фази міжнародних конфліктів.

Структура міжнародного конфлікту. Фази міжнародного конфлікту. Фази наростання міжнародної напруги. Альтернативні варіанти розвитку міжнародної кризи

Тема 5. Сфери розгортання міжнародних конфліктів.

Конфлікт і криза у міжнародних відносинах. Класифікація міжнародних криз. Міжнародні економічні конфлікти. Міжнародні енергетичні конфлікти. Міжнародні політичні конфлікти. Міжнародні релігійні конфлікти. Міжнаціональні конфлікти.

Тема 6. Аналіз міжнародних конфліктів.

Основні рівні аналізу міжнародних конфліктів. Теорія силової рівноваги в аналізі міжнародних конфліктів. Теорії гегемоністичної стабільності та перетікання силових ресурсів.

Тема 7. Управління міжнародними конфліктами.

Інститут розв'язання міжнародних суперечок. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних суперечок. Правові засоби вирішення міжнародних суперечок. Роль ООН у вирішенні міжнародних суперечок. Міжнародний суд як головний судовий орган ООН. Миротворча діяльність НБСЄ-ОБСЄ. Миротворча діяльність НАТО. Гуманітарна інтервенція як метод врегулювання конфліктів. Превентивна дипломатія.

Тема 8. Міжнародний тероризм.

Міжнародний тероризм як фактор міжнародних відносин. Вплив структурних змін в міжнародній системі на розвиток міжнародного тероризму. Основні тенденції та форми розвитку міжнародного тероризму в постбіполярній системі міжнародних відносин.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Усього	Денна форма				
		У тому числі				
	л	с	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття, предмет та завдання курсу.	15	2	2	-	-	11
Тема 2. Феномен міжнародного конфлікту у світовій політиці.	15	2	2	-	-	11
Тема 3. Типологізація, функції та методи дослідження міжнародних конфліктів.	15	2	2	-	-	11
Тема 4. Структура і фази міжнародних конфліктів.	15	2	2	-	-	11
Тема 5. Сфери розгортання міжнародних конфліктів.	15	2	2	-	-	11
Тема 6. Аналіз міжнародних конфліктів.	15	2	2	-	-	11
Тема 7. Управління міжнародними конфліктами.	15	2	2	-	-	11
Тема 8. Міжнародний тероризм.	15	2	2	-	-	11
Разом	120	16	16	-	-	88

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сфери розгортання міжнародних конфліктів.	2
2	Аналіз міжнародних конфліктів.	2
3	Типологізація, функції та методи дослідження міжнародних конфліктів.	2
4	Структура і фази міжнародних конфліктів.	2
5	Сфери розгортання міжнародних конфліктів.	2
6	Аналіз міжнародних конфліктів.	2
7	Управління міжнародними конфліктами.	2
8	Міжнародний тероризм.	2
	Разом	16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття, предмет та завдання курсу. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей.	11
2	Тема 2. Феномен міжнародного конфлікту у світовій політиці. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	11
3	Тема 3. Типологізація, функції та методи дослідження міжнародних конфліктів. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	11
4	Тема 4. Структура і фази міжнародних конфліктів. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей.	11
5	Тема 5. Сфери розгортання міжнародних конфліктів. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	11
6	Тема 6. Аналіз міжнародних конфліктів. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань,	11

	складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	
7	Тема 7. Управління міжнародними конфліктами. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	11
8	Тема 8. Міжнародний тероризм. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми, підготовка рефератів та доповідей	11
	Разом	88

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Навчальним планом не передбачено виконання індивідуального завдання.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП представлено у табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою

Шифр ПРН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН1.	Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
РН2.	Знати та розуміти сутність та специфічні особливості інформаційного протиборства та інформаційно-психологічних операцій в міжнародних відносинах.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.

PH3.	Знати та розуміти основи та особливості захисту національного інформаційного простору та забезпечення інформаційної безпеки держави.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH4.	Знати та розуміти природу та специфічні особливості інформаційного тероризму.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH5.	Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH6.	Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH7.	Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.

PH8.	Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH9.	Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH10.	Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH12.	Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH15.	Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.

			робота.
PH16.	Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH17.	Аналізувати та оцінювати зміст та специфіку основних напрямів діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH19.	Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH20.	Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація.	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота.
PH22.	Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового	Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини

		дослідження, презентація.	її	дослідження, екзаменаційна робота.
--	--	---------------------------	----	------------------------------------

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, пресрелізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях, у формі виступів слухачів при обговоренні питань на проблемних лекціях, у формі тестування тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення модульної оцінки, при проведенні екзамену і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на підсумкових заняттях та/або виконанням індивідуальної роботи

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів:

- тестові завдання;
- виконання творчих завдань.

Поточний контроль є складовою системи організації навчального процесу. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок слухачів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, підсумкового контролю за підсумками вивчення дисципліни. Сума балів, які слухач денної форми навчання може набрати за завданнями поточного контролю, дорівнює 60.

Оцінка успішності слухача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень слухача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок за семінарські пари та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета складає три запитання. Оцінювання відповідей на них складає по 15, 15 та 10 балів відповідно.

За бажанням слухач має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, слухач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені слухач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти», режим доступу: <http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1585>

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену в 5 (9) семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота								Екзамен	Сума	
										Разом
T1	T2	T3	T4	T.5	T6	T7	T8	60	40	100
4	8	8	8	8	8	8	8			

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарських заняттях, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарських заняттях, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначити теоретичні питання, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання

	тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістового розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістового розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконанні завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10 *	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Максимальна сума балів за екзамен складає **40**

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

35-40	Слухач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і відповідних питань і може аргументовано її доводити термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно
29-34	Слухач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Слухач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Слухач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Слухач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для трирівневої шкали оцінювання
90-100	Відмінно
70-89	Добре
50-69	Задовільно
1-49	Незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980 - 2000 роки) : Підручник / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремень, Л.В. Губернський та ін. К.: Либідь, 2015. 621 с.
2. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 - 70-ті роки) : Підручник / В.А. Манжол, М.М. Білоусов, Л.Ф. Гайдуков та ін. К.: Либідь, 2014. 958 с.
3. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. К.: Либідь, 2014. 352 с.
4. Капітоненко М.Г. Традиційні міждержавні та внутрішні конфлікти в постбіполярній системі міжнародних відносин. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Вип. 36, част. 2. К.: ІМВ, 2014. С. 37-43.

5. Глобальна та національна безпека: підручник / за заг. ред. Г.П.Ситника, Ю.В.Ковбасюка. К.: НАДУ, 2016. 781 с.

6. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. – 109 с.

Допоміжна література

1. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. Київ: ФАДА, ЛТД. 2015. 134224 с.

2. Трансформація міжнародної безпеки: сучасні виклики та загрози. Матеріали міжнародної наукової конференції. Львів, 22-23 березня 2018 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик, П. Байор. Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 187 с.

3. Пелих А. О. Воєнно-політичні моделі держав в управлінні національною безпекою євроатлантичних і пострадянських країн. Дисертація на здобуття наукового ступеня к.держ.упр. К., 2017. 134 с

4. Кушнір Д. В. Безпековий фактор формування регіональної системи міжнародних відносин у Перській затоці [Рукопись] : автореф. дис. на здобуття наук, ступ. канд. політ, наук [спец.]. К., 2011. 184 с.

5. Антипенко А. В. Конфліктологічний підхід у міжнародно-правовому регулюванні боротьби з тероризмом : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня к.ю.н. Одеса, 2013. 18с

6. Каріх І. В. Інституційно-правові засади політики національної безпеки в гуманітарній сфері. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. К., 2018. 180 с.

7. Левенець С. В. Механізми впливу організованих груп інтересів на політику національної безпеки України. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. К., 2019. 18с.

8. Бжезінський З. Україна у геостратегічному контексті. К.: ВД “Києво-Могилян. акад.”, 2016. 102 с.

9. Асиметрія міжнародних відносин / за заг. ред. Г. М. Перепелиці. - К.: вид. Дім "Стилос", 2015. Країни світу і Україна: енциклопедія: в 5 т. / редкол.: А.І. Кудряченко (голова) та ін.; ДУ “Інститут всесвітньої історії НАН України”. Київ: Видавництво “Фенікс”, 2017. 180 с.

10. Концепт "Європа": навч. посіб. / Ващенко А.В., Гаврилов В.М., Дятлов В.О., Казимір В.А., Кеда М.К., Коваленко О.О., Соломенна Т.В. Чернігів: Десна Поліграф, 2018. 296 с.

11. Стройко Т. В. Міжнародні організації: навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2018. 250 с.

11. ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ

1. Основні проблеми міжнародної безпеки.
  2. Теоретичні підходи до сутності міжнародних конфліктів.
  3. Історичні етапи виникнення напруги у міжнародних конфліктах.
  4. Поняття та структура міжнародного конфлікту.
  5. Особливості філософського знання про міжнародний конфлікт.
- Типологія філософських поглядів стосовно конфлікту.
6. Причини виникнення міжнародних конфліктів.

7. Теологічні концепції міжнародних конфліктів.
8. Погляди політичного реалізму на причини міжнародних конфліктів.
9. Методологія дослідження міжнародних конфліктів: загальний огляд.
10. «Якісні» методи в конфліктології: структура, особливості.
11. «Кількісні» методи в дослідженні міжнародних конфліктів: переваги та недоліки.
12. Типологія міжнародних конфліктів: критерії та підходи.
13. Конфліктогенність постбіполярної системи міжнародних відносин.
14. Евгеомія в сучасному світі і її вплив на міжнародні конфлікти.
15. Основні типи сучасних міжнародних конфліктів.
16. Асиметричні конфлікти в міжнародних відносинах.
17. Транснаціональні конфлікти: поняття та приклади.
18. Регіональні міжнародні конфлікти: причини та шляхи врегулювання.
19. Міжнародна криза та її характерні риси.
20. Внутрішні конфлікти з міжнародними наслідками.
21. Міжнародний тероризм: поняття та основні тенденції розвитку.
22. Стратегії врегулювання внутрішніх конфліктів.
23. Інтервенція у внутрішні конфлікти.
24. Вплив глобалізації на міжнародні конфлікти.
25. Теорія комплексної взаємозалежності.
26. Релігійний фактор в сучасних міжнародних конфліктах.
27. Соціально-економічні причини міжнародних конфліктів в постбіполярному світі.
28. Інтервенція міжнародних організацій в міжнародних конфліктах: за і проти.
29. Підходи до визначення сили в конфліктології.
30. «Баланс сил»: визначення і функції.
31. Класифікація війн.
32. Превентивна дипломатія як засіб управління конфліктом.
33. Гуманітарна інтервенція: правові підстави та політичні наслідки.
34. Теоретичні основи та сучасна практика миротворчої діяльності ООН та регіональних міжнародних організацій.
35. Посередництво в міжнародних конфліктах.
36. Тенденції розвитку сучасних міжнародних конфліктів.
37. Миротворча діяльність України.
38. Суверенна держава як головний суб'єкт міжнародних конфліктів.
39. Характеристика об'єктного поля міжнародних конфліктів.
40. Характеристика функцій міжнародних конфліктів.
41. Фази міжнародного конфлікту.
42. Охарактеризуйте латентну фазу міжнародного конфлікту.
43. Вплив особливостей структури біполярної системи міжнародних відносин на появу окремих типів міжнародних конфліктів.
44. Класифікація міжнародних конфліктів за К. Боулдінгом, Й. Гальтунгом та А. Рапопортом.
45. Превентивна дипломатія у процесі управління міжнародними конфліктами.
46. Конструктивний потенціал конфліктів і міжнародна безпека.
47. Передумови поширення етнонаціональних конфліктів у постбіполярному світі.
48. Основні механізми управління етнонаціональними конфліктами.

49. Вплив кризи американського лідерства на міжнародну конфліктогенність.
50. Основні джерела дестабілізації та ризику у постбіполярній системі міжнародних відносин.
51. Вплив процесів глобалізації на транснаціональні конфлікти.
52. Типи транснаціональних конфліктів.

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПЕРЕБОРНОЇ СИЛИ (В ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі GOOGLECLASS або Moodle (<http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1585>) проводяться семінарські, індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень чи з інших обставин непереборної сили з заборонаю відвідування ЗВО слухачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Глобальна безпека та міжнародні конфлікти», режим доступу: <http://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=1585>.